

Sinua voidaan pitää pimeän työn tekijänä, jos...

Sinulle maksetaan käteistä ilman sopimusta – pimeä työ

Jos sinulla ei ole kirjallista sopimusta ja työnantajasi maksaa sinulle käteisellä rekisteröimättä työtekoasi tai maksamatta veroja ja sosiaaliturvamaksuja, työskentelet pimeästi.

Osa palkastasi maksetaan käteisellä – pimeä työ

Jos työnantajasi ilmoittaa vain osan työajastasi ja maksaa loput käteisellä, olet epätäydellisesti ilmoitetun työn tekijä. Tähän sisältyvät ilmoittamattomat ylityöt ja ylimääräiset työvuorot. Se saattaa tuntua kätevältä, mutta se rajoittaa oikeuksiasi ja jättää sinut ilman täyttä laillista todistetta työnteostasi.

Olet itsenäinen ammatinharjoittaja, mutta sinua kohdellaan kuin työntekijää – taloudellisesti riippuvainen itsenäinen ammatinharjoittaminen

Jos olet rekisteröitynyt itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi, mutta työskentelet esimiehen alaisuudessa, noudatat kiinteitä työaikoja tai olet riippuvainen yhdestä asiakkaasta, saatat olla näennäisesti itsenäinen ammatinharjoittaja. Tämä tarkoittaa, että sinua kohdellaan kuin työntekijää ilman, että sinulla on oikeuksia tai suojaa. Vaikka olisit rekisteröitynyt itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi, joissakin maissa sinua saatetaan katsoa olevan työntekijä, jolla on täydet työntekijän oikeudet, etenkin jos joku ohjaa työtäsi, määrää palkkasi ja suoritat työn itse.

Mitä voit tehdä?

1. Ota yhteyttä paikalliseen työsuojeluviranomaiseen

Työsuojeluviranomaiset ja -organisaatiot valvovat ja tarkastavat yrityksiä. Ne voivat antaa neuvoja siitä, miten pimeästä työstä ilmoitetaan. Työsuojeluviranomaiset antavat usein tietoa oikeudestasi vaatia maksamattomia palkkoja EU:n lainsäädännön mukaisesti.

2. Ota yhteyttä ammattiliittoon

Ammattiliitot edustavat työntekijöitä, edistävät oikeuksia ja parempia työoloja. Ne käyvät vuoropuhelua työnantajajärjestöjen kanssa. Ota yhteyttä paikalliseen liittoon tai työpaikkasi edustajiin.

Lue lisää

Euroopan työvoimaviranomaisen verkkosivustolta löydät oman maasi yhteispisteen ja saat neuvoja.

<https://www.ela.europa.eu>

Euroopan työviranomainen
Landererova 12, 811 09 Bratislava I, Slovakia

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

Luxemburg: Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025

© Euroopan työviranomainen, 2025

Print ISBN 978-92-9415-217-6 doi:10.2883/5872086 HP-01-25-025-FI-C

PDF ISBN 978-92-9415-216-9 doi:10.2883/8874668 HP-01-25-025-FI-N

Kansi, © Gorodenkoff/stock.adobe.com; © JackF/stock.adobe.com; © wavebreak3/stock.adobe.com. Sisäsivut, © K Seisa/peopleimages.com/ stock.adobe.com; © New Africa/stock.adobe.com

Ilmoitettu työ hyödyttää kaikkia!

FI

Oletko työntekijä?

Mitä ilmoitettu työ tarkoittaa?

- Suojelu ja etuudet: eläke, sosiaalivakuutus, terveydenhuolto, palkallinen loma ja suoja perusteettomia irtisanomisia tai muita työlainsäädännön rikkomuksia vastaan.
- Palkkojen, sosiaaliturvamaksujen ja asiaankuuluvien verojen säännöllinen maksaminen.

Teenkö ilmoitettua työtä? Tarkastuslista

Sinulla tulisi olla...

- **Työsopimus**, jossa ilmoitetaan työehdot, velvollisuudet ja oikeudet, tiedot työnantajasta ja palkkasi maksamisesta vastuusta olevasta tahosta.
- **Säännöllinen palkka**, joka on määritetty todellisten työaikojen, ylityön, erityisten palkankorotusten (esim. yövuorot tai yleiset vapaapäivät) mukaan.
- **Syrjinnän vastainen suojelu** sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin, uskontoon, kansallisuuteen tai etniseen alkuperään perustuvalta syrjinnältä työpaikalla.
- **Oikeus taukoihin**, lomiin ja vapaapäiviin.
- **Oikeus sairauslomaan** ja oikeus saada suojelua työtapaturmien ja ammattitautien sattuessa.
- **Rekisteröityminen sosiaaliturvajärjestelmään** esimerkiksi eläkkeiden, työttömyysetuuksien ja terveydenhuollon saamiseksi.
- **Oikeus edustukseen**, ammattiliiton jäsenyyteen ja lakkoon.
- **Vakuutusmaksujen säännöllinen maksaminen**, esim. eläkemaksut.

Harjoitatko liiketoimintaa?

Työllistätkö tai aiotko työllistää työntekijöitä?

Mitä ilmoitettu työ tarkoittaa?

- Työlainsäädännön ja -määräysten noudattaminen; työntekijöille kuuluvien oikeuksien myöntäminen.
- Yritysten välisen reilun kilpailun varmistaminen.
- Sellaisen vakaan ja motivoitusti toimivan työympäristön luominen, joka johtaa tuottavaan työpaikkaan.
- Seuraamusten, sakkojen, maksujen ja maineriskien välttäminen.

Yrityksen omistajana ja työnantajana sinun tulee...

- kiinnittää huomiota oman maasi lainsäädännössä vahvistettuihin työehtoihin. Tarkista:
  - ▶ noudatko kansallisia työehtosopimusneuvotteluja koskevia sääntöjä, jotka koskevat palkkoja ja vähennettäviä kustannuksia
  - ▶ maksatko veroja ja sosiaaliturvamaksuja sääntöjen mukaisesti
  - ▶ laaditko palkkalaskelmat oikein
  - ▶ turvaatko sairaus- tai äitiysvapaat ja lomat/vuosilomat asiaankuuluvien säännösten mukaisesti.
- Kirjaa rekisteröidyt työntekijäsi, heidän todellinen työaikansa ja kaikki maksutiedot sovellettavien kansallisten ja EU:n sääntöjen mukaisesti.
- Noudata työterveys- ja työturvallisuussääntöjä ja tarjoa työntekijöillesi turvallinen työympäristö.
- Varmista, että työntekijöilläsi on oikeus työskennellä laillisesti maassasi.

Jos omistat yrityksen ja olet epävarma oman maasi säännöistä, jotka koskevat työntekijöiden laillista palkkaamista, voit:

- ottaa yhteyttä paikalliseen työsuojelutarkastusviranomaiseen.
- ottaa yhteyttä kansalliseen ja/tai paikalliseen työnantajajärjestöön.
- ottaa yhteyttä työmarkkinasäännöistä ja työterveydestä ja -turvallisuudesta vastaaviin viranomaisiin.